

Sagsnr. 20-4479
Vores ref. MAB
31. januar 2022

FH's holdning til EU-reformgruppens rapport "*Folketinget i Europa – Europa i Folketinget*"

Baggrund

EU-reformgruppen udgav i oktober 2021 sin rapport "Folketinget i Europa – Europa i Folketinget", der giver en række anbefalinger og forslag til, hvorledes Folketinget kan styrke sin indflydelse på og parlamentariske kontrol med EU-politikken. EU-reformgruppen blev nedsat af Folketingets Europaudvalg i efteråret 2020 og har haft til opdrag at skitsere et forslag til, hvordan en moderne parlamentarisk kontrol med regeringen i EU-sager ville se ud, hvis Danmark blev optaget i EU i dag. I dette notat redegøres for FH's holdning til de overordnede temaer i reformgruppens anbefalinger.

Proces

Reformgruppens anbefalinger er blevet overleveret til Folketingets Europaudvalg og til Folketingets præsidium, som nu har det videre ansvar for at følge op på forslagene. FH vil på baggrund af vores holdning til anbefalingerne forsøge at påvirke den opfølgning, som bliver iværksat. Det vil bl.a. være oplagt, at FH bliver medlem, hvis der nedsættes et kontaktudvalg med deltagelse af interesseorganisationer.

1. Folketingets indflydelse på EU's strategiske dagsorden

Anbefaling 1-2

Den første gruppe af anbefalinger i reformgruppens rapport handler om Folketingets aftryk på den overordnede strategiske dagsorden i EU, der fastlægges hvert femte år umiddelbart efter valget til Europa-Parlamentet og inden udpegningen af en ny Kommission.

FH støtter anbefalingerne om at have en partilederdebat i Folketinget om de danske EU-prioriteter og en partilederdebat med den nye Kommissionsformand. Debatterne bør være anledning til at drøfte partiernes ønsker til den politiske og indholdsmæssige retning for EU-arbejdet de kommende fem år. Partierne bør i den forbindelse inddrage civilsamfundet i deres forberedelse af debatterne, så det sikres, at en folketingsvedtagelse om de danske prioriteter er bredt funderet i det danske samfund.

2. Folketingets indflydelse på EU-lovgivning – Prioritering af sager og samarbejde med interesseorganisationer

Anbefaling 3-6

Denne gruppe af anbefalinger er de mest centrale for FH, da de vedrører Folketingets samarbejde med interesseorganisationer. Reformgruppen anbefaler, at Folketinget bør indgå i et

mere struktureret samarbejde med danske interesseorganisationer om prioriteringen og behandlingen af EU-sager.

FH er meget positiv overfor denne gruppe af anbefalinger, da vi mener, at det kan bidrage til at kvalificere Folketingets EU-arbejde. Interesseorganisationerne vil oftest have et indgående kendskab til indholdet, historikken og aktørerne i et givent EU-forslag. De enkelte interesseorganisationer vil tidligt i forløbet være bekendt med Kommissionens overvejelser på et politisk område, og derfor vil en inddragelse af interesseorganisationerne gennem et kontaktudvalg kunne bidrage til en styrket prioritering og tidlig interessevaretagelse i Folketingets EU-arbejde. Interesseorganisationerne kan også inddrages i arbejdet med at se på, hvilke sager i Kommissionens arbejdsprogram der skal prioriteres af Folketingets Europaudvalg. Et kontaktudvalg på højniveau med partiledere og interesseorganisationer vil være et godt afsæt for et mere struktureret samarbejde.

Reformgruppens forslag om forankring af centrale sager i fagudvalg, forslaget om en rapporteur-ordning og forslaget om tematiske følgegrupper med centrale interesseorganisationer vil også skabe en mere tydelig forankring af de vigtigste EU-sager, når de er fremsat. Det vil være et godt supplement til den kontakt, som FH og andre interesseorganisationer allerede har til medlemmerne af Folketinget i dag. Det vil ikke kun styrke Folketingets EU-arbejde, men også gøre det nemmere for interesseorganisationerne at vise værdien af aktivt EU-arbejde internt i organisationen. Derved vil det danske EU-arbejdet samlet set blive styrket.

3. Folketingets afgivelse af mandater til regeringen i EU-sager

Anbefaling 7-10

Denne gruppe af anbefalinger adresserer den problematik, at skiftende regeringers indhentning af mandater i EU-sager i Folketinget ofte sker så sent, at der ikke er mulighed for at tage højde for Folketingets synspunkter på det tidlige tidspunkt, hvor indflydelsen er størst i EU. Folketinget giver ofte først mandat så sent i processen, at de politiske forhandlinger reelt er tæt på afsluttede. Desuden anser reformgruppen det for et problem, at fagudvalgene og folketingsgrupperne kun i begrænset omfang tager stilling til regeringens forhandlingsoplæg.

Reformgruppen foreslår derfor en række tiltag, der kan sikre mandatgivning tidligere i processen og samtidig give fagudvalgene en større rolle.

FH støtter ambitionen om at sikre bedre inddragelse af Folketinget på et tidspunkt i processen, hvor der reelt er mulighed for indflydelse. Det er dog afgørende, at mandaterne skal være brede og ikke må hæmme regeringens forhandlingsrum i Bruxelles. Tidligere mandater kan formuleres på en måde, så de er i stil med de samlenotater, der allerede i dag forelægges Europaudvalget til orientering, og hvor regeringens foreløbige generelle holdning til forslaget fremgår.

Det vil også være gavnligt at sikre en større inddragelse af fagudvalgene, da kan kvalificere den danske forhandlingsposition. I den forbindelse er det vigtigt, at fagudvalgene får en reel rolle i fx afgivelsen af mandater, hvis medlemmerne skal prioritere EU-arbejdet. Endelig støtter FH også tiltag, der kan sikre en større inddragelse af de politiske grupper i Folketinget og særligt de ledende poster. En tidligere og bredere inddragelse af Folketinget i regeringens EU-arbejde vil styrke interesseorganisationernes mulighed for at deres viden og holdninger i spil i tilrettelæggelsen af den danske position.

4. Muligheder for prioritering af ressourcer i Folketingets arbejde med EU-sager

Anbefaling 11

Reformgruppen anbefaler, at der sker en nedbringelse af antallet og omfanget af mundtlige og skriftlige orienteringer. Det skal ske for at aflaste særligt medlemmer af Europaudvalget, men også regeringen og centraladministrationen, der er ansvarlig for at udarbejde materiale til udvalget.

FH støtter, at der ses på, om der kan ske en bedre prioritering af ressourcerne i Folketingets arbejde med EU-sager. De gode forslag, som reformgruppen fremlægger, og som kan styrke Folketingets rolle i EU-arbejdet forudsætter, at der sker en prioritering i Folketingets arbejde, fx hvad angår antallet af sager, som forelægges Europaudvalget. Derfor hænger dette forslag også tæt sammen med anbefalingerne nr. 3-6 om at prioritere i antallet af sager.

Som reformgruppen selv nævner, vil ændringer i de nuværende procedurer have betydning for den information, som tilgår Europaudvalget. Derfor skal eventuelle ændringer overvejes nøje i forhold til at sikre, at Europaudvalgets medlemmer har stadig får den nødvendige orientering om regeringens EU-arbejde.

5. Viden, oplysning, uddannelse og debat om EU

Anbefaling 12-18

Reformgruppen anbefaler, at man styrker befolkningens viden om EU, og at man styrker oplysningen og debatten om EU. De anbefaler også, at man specifikt forsøger at styrke folketingsmedlemmernes viden om EU gennem bl.a. kurser og fagudvalgsrejser til Bruxelles.

FH støtter overordnet set målsætningen med at øge befolkningens viden om og interesse for EU. I fagbevægelsen gør vi selv en aktiv indsats for at styrke både vores medlemmers og offentlighedens interesse for og viden om EU og særligt arbejdsmarkedsrelaterede emner.

6. Nationale parlamenters rolle på det europæiske plan

Anbefaling 19-22

Reformgruppen anbefaler, at de nationale parlamenters rolle styrkes på det europæiske niveau. De foreslår konkret, at EU-landenes nationale parlamenter med et grønt kort skal kunne opfordre Kommissionen til at fremlægge forslag til EU-lovgivning. De foreslår også, at de nationale parlamenters eksisterende muligheder for at give et gult kort til et EU-forslag skal udvides, så parlamenterne også kan give et gult kort med henvisning til substansen i et givent forslag og ikke kun med henvisning til nærhedsprincippet, som det er tilfældet i dag.

FH støtter, at de nationale parlamenters rolle i EU-lovgivningen styrkes. Det er dog vigtigt, at der tages udgangspunkt i de eksisterende indflydelseskanaler for de nationale parlamenter, og at EU-beslutningsprocesserne ikke kompliceres yderligere.